

Böbrek Yaralanmasını Taklit Eden Nadir Bir Renal Kolik Olgusu: Koç Toslaması Sonrası Gelişen Renal Kolik

A Rare Case Of Renal Colic Mimicking Kidney Injury: Renal Colic due to Ram Attack

Eyüp Burak Sancak¹, Mustafa Reşorlu², Alpaslan Akbaş¹, Murat Tolga Gülpinar¹

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD., Çanakkale.

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi Radyoloji AD., Çanakkale.

Özet

Hayvanlarla ilişkili travmalar, ciddi morbidite ve mortalite potansiyelinden dolayı, önemli bir tıbbi problemdir. Türkiyede hayvancılığın halen önemli bir geçim kaynağı oluşu, bu problemin riskini artırmaktadır. Koç saldırısı sonucu oluşan travma ile ilgili literatürde çok az veri vardır. Ancak hayvanla ilişkili travma sonrası renal kolik vakasına literatürde rastlanmamıştır. Biz burada genç erişkin bir hastada, koç saldırısı sonrası gelişen akut renal kolik olgusunu sunmayı planladık.

Anahtar kelimeler: Renal kolik, koç toslaması, travma.

Abstract

Animal related trauma is a major medical problem due to its potential for serious morbidity and mortality. Since livestock breeding still remains important source of income in Turkey, the risk for this problem increases. There is a very little data in the literature related to the trauma caused by the attack of the ram. However, any case of animal-related post-traumatic renal colic has not been yet encountered in the literature. In this report, we aimed to present the renal colic case after the ram attack.

Key words: Renal colic, ram attack, trauma.

Giriş

Modern toplumun hızla kentselleşmesine ve doğal çevresel alanların hızla kısıtlanmasına rağmen; hayvan saldırılarına bağlı olarak oluşan travma, halen önemli toplumsal ve tıbbi bir problemdir [1]. Çeşitli evcil hayvanlar ve daha az oranda vahşi hayvanlar; insan sağlığını ve yaşamını halen tehdit edebilmektedir [2]. Günümüzde sıklıkla köpek, at, kedi, sığır ve domuz saldırılarına bağlı travmalar görülmekte ve her hayvan farklı bir mekanizma ile yaralanmaya neden olabilmektedir [1]. Bu hayvanların neden olduğu travmalar bazen mortal seyredebilmektedir. Koç toslamasına bağlı travma ve ölüme ise literatürde çok az sayıda olguda rastlanmıştır [3,4]. Ancak koç veya diğer hayvanların neden olduğu travma sonrası gelişen renal kolik olgusuna literatürde hiç rastlanmamıştır.

Olgu

38 yaşında erkek hasta, şiddetli kolik vasıflı sol flank ağrısı şikayeti ile acil servise başvurdu. Hikayesinde yaklaşık 6 saat öncesinde koç toslaması olan hasta, travma protokolüne alınarak değerlendirildi. Fizik muayenesinde; sol kostovertebral açı hassasiyeti, üreter trasesinde ise hassasiyeti mevcuttu. Rebound ve defansı olmayan hastanın muayenesinde lomber bölgede ekimoz dışında ek patolojiye rastlanmadı. Yapılan laboratuvar tetkiklerinde; WBC: 11.50 k/mL (4.5-10.7), Hb: 12.7 g/dL (13.6-17.2), Htc: 39.8 (39.5-50.3) Plt:199 k/mL (159-388), BUN: 40 mg/dL (0-50), Kr:1 mg/dL (0,7-1,2) olarak saptandı. Hemostaz testlerinde de (PT, aPTT ve INR) patoloji saptanmayan hastanın, idrar tetkikinde ise hematüri (351 eritrosit/hpf) ve piyüri (17 lökosit/hpf) varlığı tespit edildi. Yapılan kontrastsız ve ardından IV kontrast-

Sorumlu yazar / Corresponding Author: Eyüp Burak Sancak

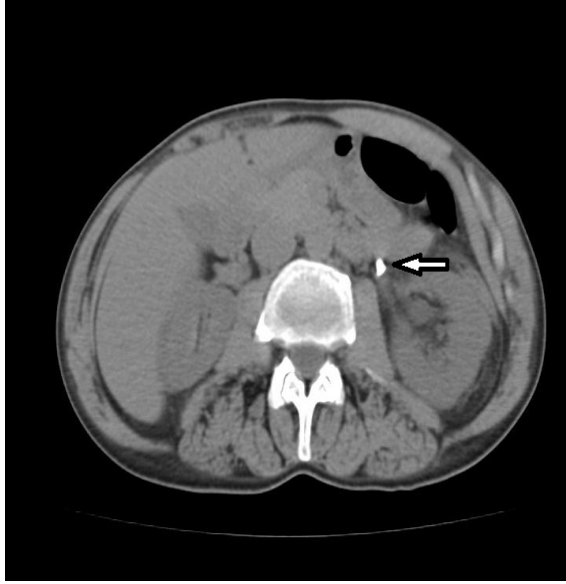
Adres: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Tıp Fakültesi Üroloji AD., Çanakkale.

E-posta: eyupburaksancak@comu.edu.tr

Geliş Tarihi / Received: 03.10.2013

Kabul Tarihi / Accepted: 19.11.2013

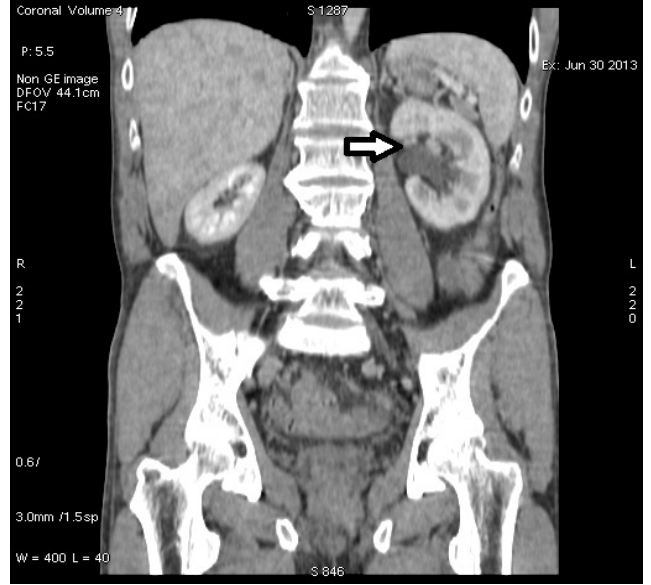
lı tüm abdomen tomografi değerlendirmesinde; sol böbrek konturlarının düzenli ancak nefrogram fazında gecikme olduğu, sağ pelvikalsiyel sistemde orta dereceli dilatasyon varlığı ve üreter üst ucunda 9 mm çapta taşla uyumlu hiperdansite olduğu belirlendi (Şekil 1A, 1B, 1C). Ek olarak sol perinefrik alanda çizgilenme ve dansite artışı mevcuttu (Şekil 2).

Şekil 1A. Sol üreteropelvik bileşkede 9mm çapında taş.

Şekil 1B. Sol üreteropelvik bileşke taşı ve böbrek dilatasyonu'nun oblik görüntüsü.

Şekil 1C. Sol böbrekte nefrogram fazında gecikme ve orta dereceli pelvikalsiyel dilatasyonun koronal kesit görüntüsü.

Şekil 2. Travma ve taşa bağlı dilatasyona sekonder sol perinefrik alanda çizgilenme ve dansite artışı.

Tartışma

Travma, tüm dünyadaki morbidite ve mortalitenin başlıca sebeplerindendir [5]. Abdominal travmaların çoğundan künt tipte yaralanmalar sorumludur [6]. Künt abdominal travmalarını takiben, dalak ve karaciğer yaralanmalarından sonra en sık genitoüriner sistem yaralanmaları görülmektedir [5]. Böbrek en çok yaralanan ürolojik organdır ve bazen tedavisi çok zor olabilmektedir [7,8]. Renal travma hastaları çoğunlukla konservatif olarak takip edilirken, bazı durumlarda cerrahi müdahale veya girişimsel radyolojide

embolizasyon gerekebilmektedir [9]. Travma sonrası, intraabdominal organ yaralanması şüphesi olduğunda kullanılan temel görüntüleme yöntemi bilgisayarlı tomografidir (BT) [1]. Renal travma hastalarında, renal kanlanma ve toplayıcı sistemi görüntüleme gereksiniminden dolayı, kontrastlı BT çekilmesi gerekmektedir [6,11].

Akut yan ağrısı, pek çok üriner ve üriner sistem dışı problem nedeniyle oluşan, benzer klinik tablolara sebep olabilen, yaygın ve kompleks bir klinik problemdir [12]. Akut yan ağrısı ile acil servise başvuran hastada travma olup olmamasına göre farklı bir yaklaşım sergilenmektedir. Eğer travma yoksa; üriner sistem ve üriner sistem dışı problemleri saptamada kontrastsız spiral BT altın standart olmaktadır [13]. Renal kolik bulguları, akut renal travma ile karışabilmesi ihtimalinden dolayı önemlidir.

Hayvanlarla ilişkili olarak ortaya çıkan travma, daha çok erkeklerde ve genç erişkinlerde ortaya çıkmaktadır [1,14,15]. Travmaya neden olan her hayvan farklı mekanizmalarla yaralanmaya sebep olabilmektedir. Nogalski ve ark. [1] tarafından öne sürülen belli başlı yaralanma mekanizmaları şu şekildedir: köpeklerde: ısırma, çarpma; atlarda: düşme, tekmeleme, ısırma; kedilerde; ısırma ve tirmalama, böceklerde: sokma. Nadiren kemirgen, tilki, papağan, hindi, sincap, balık, iguana, kaplumbağa ve deniz anası yaralanmaları da bildirilmiştir. Bölgenin coğrafi yapısına göre meydana gelen hayvanla ilişkili travmalar da değişiklik arz etmektedir [2,16]. Kent merkezlerinde daha çok at ve binicilikle ilişkili yaralanmalar olurken, kırsal kesimde sığır nedeni travmalar daha çok izlenmektedir [1,2,14,17,18].

Koç saldırısına bağlı olarak oluşan travmaya, literatürde 2 olguda rastlanmıştır. Zivkovic ve Nikolic [3] yayınladıkları olguya göre, koç

saldırısı sonrası yaşlı bir hastada aort yaralanmasına bağlı ölüm meydana gelmiştir. Grieve [4] sunduğu olguya göre ise koç saldırısı sonrası kardiyak perforasyona bağlı ölüm meydana gelmiştir. Daha önceki yayınlarda belirtilen büyük hayvanların oluşturduğu travmalarda, motorlu taşıt yaralanmalarına benzer şekilde yüksek enerji transferi geçişi olduğu belirtilmiştir [2,15,19]. Koç yaralanması ile meydana gelen ölüm vakaları; yüksek enerji transferinin koç saldırısında da oluşabileceğini düşündürmektedir.

Türkiye’de yapılmış olan çalışmalarda, yurtdışına benzer şekilde, hayvanlarla ilişkili travmaların özellikle genç nüfusu ve erkekleri etkilediği belirtilmiştir [20,21]. Türkiye’nin coğrafi özelliklerine bağlı olarak, travmaya neden olan hayvan cinsi ve travma şekli değişmektedir. Emet ve arkadaşlarının yaptığı çalışmada, 2 yıllık süreçte meydana gelen 921 hayvanla ilişkili travma değerlendirilmiş; köpekler ile %29.9, atlar ile %21.7, çiftlik hayvanları ile %12.3, arılarla %9.1, akrep ile %8.1, diğer türler ile (yılan, kedi, kene, sıçan, eşek, kurt, ayı, kuş) %18.9 oranında yaralanma meydana geldiği belirtilmiştir [16]. Yıldız ve Durukan [20] ise; %57.9 at, %21.1 inek, %15.8 eşek, %5.3 oranında kedi ile ilişkili yaralanma olduğunu kaydetmişlerdir. Literatürde, Türkiye’den bildirilen koç ile yaralanma vakasına rastlanmamıştır.

Bizim olgumuzda ürolojik acil nedenlerinden 2 yaygın durumun birlikteliği söz konusudur; travma ve renal kolik. Koç darbesi ile oluşan yüksek enerji, hastanın böbreğinde travmadan çok sarsma meydana getirmiş ve buna bağlı olarak böbrek taşı yer değiştirmiştir. Hasta genç ve atik olduğundan kaçarak kendini kurtarabilmiştir. Renal kolik ve travmanın birlikte olduğu durumlarda, standart tetkiklere ek olarak görüntüleme yöntemi olarak kontrastsız ardından kontrastlı tomografinin çekilmesi, ayırıcı tanı ve teşhis için oldukça faydalı olacaktır.

Kaynaklar

1. Nogalski A, Jankiewicz L, Cwik G, Karski J, Matuszewski Ł. Animal related injuries treated at the Department of Trauma and Emergency Medicine, Medical University of Lublin. *Ann Agric Environ Med* 2007;14:57-61.
2. Dogan KH, Demirci S, Erkol Z, Sunam GS, Kucukkartallar T. Injuries and deaths occurring as a result of bull attack. *J Agromedicine* 2008;13(3):191-196.
3. Zivkovic V, Nikolic S. An uncommon accident and unusual cause of death a fatal domestic ram attack. *J Forensic Sci* 2013;58:1065-1068.
4. Grieve P. Cardiac perforation secondary to a fractured rib sustained in a ram attack in New Zealand: a review of ovine fatalities and an important lesson regarding the severely injured chest. *N Z Med J* 2006;119:2315.
5. Dayal M, Gamanagatti S, Kumar A. Imaging in renal trauma. *World J Radiol* 2013;5:275-284

6. Lee YJ, Oh SN, Rha SE, Byun JY. Renal trauma. Radiol Clin North Am 2007;45:581-592.
7. Benta C, Iyngkaran P, Power N, et al. Urological injuries following trauma. Clin Radiol 2008;63:1361-1371.
8. Alsikafi NF, Rosenstein DI. Staging, evaluation, and nonoperative management of renal injuries. Urol Clin North Am 2006;33:13-9.
9. Tait CD, Somani BK. Renal trauma: case reports and overview. Case Rep Urol. 2012; 2012: 207872.
10. Kanki A, Ito K, Tamada T, et al. Dynamic contrast-enhanced CT of the abdomen to predict clinical prognosis in patients with hypovolemic shock. AJR Am J Roentgenol 2011;197:980-984.
11. Kitase M, Mizutani M, Tomita H, Kono T, Sugie C, Shibamoto Y. Blunt renal trauma: comparison of contrast-enhanced CT and angiographic findings and the usefulness of transcatheter arterial embolization. Vasa 2007;36:108-113.
12. Heidenreich A, Desgrandschamps F, Terrier F. Modern approach of diagnosis and management of acute flank pain: review of all imaging modalities. Eur Urol 2002;41:351-362.
13. Nadeem M, Ather MH, Jamshaid A, Zaigham S, Mirza R, Salam B. Rationale use of unenhanced multi-detector CT (CT KUB) in evaluation of suspected renal colic. Int J Surg 2012;10:634-637.
14. Hendricks KJ, Adekoya N. Non-fatal animal related injuries to youth occurring on farms in the United States, 1998. Inj Prev 2001;7:307-311.
15. Norwood S, McAuley C, Vallina VL, Fernandez LG, McLarty JW, Goodfried G. Mechanisms and patterns of injuries related to large animals. J Trauma. 2000;48:740-744.
16. Emet M, Beyhun NE, Kosan Z, Aslan S, Uzkeser M, Cakir ZG. Animal-related injuries: epidemiological and meteorological features. Ann Agric Environ Med 2009;16:87-92.
17. Erkal S, Gerberich SG, Ryan AD, Alexander BH, Renier CM. Horse-related injuries among agricultural household members: Regional Rural Injury Study II (RRIS-II). J Rural Health 2009;25:420-427.
18. Johns E, Farrant G, Civil I. Animal-related injury in an urban New Zealand population. Injury 2004;35:1234-1238.
19. Ok E, Küçük C, Deneme MA, Yılmaz Z, Sözüer EM. Large animal-related abdominal injuries. J Trauma 2004;57:877-880.
20. Yıldız M, Durukan P. Hayvanlara Bağlı Yaralanmalar. Fırat Tıp Dergisi 2005;10:25-26
21. Gönüllü H, Karadaş S, Güner S, Aydın İ. Ülkemizin doğusunda Van ve çevresinde hayvanlarla ilişkili yaralanmaların analizi. İzmir Eğitim ve Araştırma Hastanesi Tıp Dergisi, 2013;17:112-116.